

ԺՐԱԳԻՐ - ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ՀԱՅ ԼԵԳԷՈՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԳԱԶԻՐԷ
ՏՊԱՐԱՆ «ՅՈՒՍԱՔԵՐ»
1926

ԾՐԱԳԻՐ - ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅ ԼԵԳԻՈՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՀԻՐԷ

ՏՊԱՐԱՆ «ՅՈՒՍԱՔԵՐ»

1926

ԾՐԱԳԻՐ - ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅ ԼԵԳԷՈՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՆՊԱՏԱԿ

Հայ Լեգէոնական Միութեան նպատակն է .—

ա . Նիւթապէս և բարոյապէս օգնել բոլոր հայ հաշմանդամ Լեգէոնականներուն և ուրիշ ճակատներու վրայ կռուող անդամահատ զինուորներուն և անոնց ընտանիքներուն , որոնք իրենց կամքէն անկախ պատճառներով կարօտ վիճակի ենթարկուած են *) .

բ . Բժշկական ձրի սպասարկութիւն անդամներուն ու անոնց ընտանեաց . (կին և զաւակաց միայն) ,

*) Հայ Լեգէոնական Միութեան առգամ չեղող Լեգէոնականները ու ոչ-լեգէոնական զինուորները Միութենէն նպաստ ակնկալելու չեն :

ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յօդուած 1.— Հայ Լեզէոնական Միութեան կրնան անդամակցիլ հայկական Լեզէոնին մէջ ծառայող բոլոր զինուորները, նաեւ ուրիշ բանակներու մէջ ծառայող հայ զինուորները:

Յօդ. 2.— Հայ Լեզէոնական Միութեան անդամակցիլ ուզող ոեւէ լեզէոնական և ոչ լեզէոնականներ պարտաւոր են իրենց զօրարձակման վկայականները ցոյց տալ, և կամ երկու անգամ ընկերներու վկայութիւնով հաստատել իրենց զինուոր ըլլալու պարագան:

Յօդ. 3.— Միութիւնը ունի՝
ա. Գործօն անդամ՝ անոնք որոնք զինուորական ծառայութիւն ըրած են և կը լրացնեն յօդ. 1 և 2ի պայմանները:

բ. Օժանդակ անդամ՝ որոնք Միութեանս որոշ ամօսովճար վճարելու յանձնառու կ'ըլլան:

գ. Պատուոյ անդամ՝ ամէն հայ անհատներ՝ որոնք Միութեան օգտակարութիւնը և ծրագիրը ընդունելով՝ նիւթական կամ բարոյական շօշափելի օժանդակութիւն ցոյց կուտան և կամ միանուագ հիւգ եգ. ոսկի նուիրատուութիւն կ'ընեն:

Յօդ . 4 .— Անդամակցական տուրքը
առնուազն հինգ եգ . դահեկան է :

ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ

Յօդ . 5 .— Միութիւնս իր կեդրոնը կը
ճանչնայ Ամերիկայի Լեգէտնական Միու-
թեան կեդր . Վարչութիւնը ի Պօսթօն , որուն
բարոյական և նիւթական համարաառուու-
թիւնը ընելու պարտաւոր կը զգայ ինքզինքը :

Յօդ . 6 .— Միութեան Շրջանային կեդ-
րոնը կը համարուի Գահիրէ՝ իրեն ենթարկե-
լով Եգիպտոսի քաղաքները , Սիւրիա և Պա-
ղեստինը , որոնք Շրջ . կեդրոնին հանդէպ
նոյն պարտաւորութեան մէջ են , ինչպէս
Գահիրէն՝ հանդէպ կեդր . Վարչութեան :

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Յօդ . 7 .— Հինգ կամ աւելի Լեգէտնա-
կան և ոչ-լեգէտնականներ կրնան կազմել
մասնաճիւղ մը :

Յօդ . 8 .— Մասնաճիւղերը պարտաւոր
են առնուազն ամիսը մէկ անգամ ժողով
գումարել . ընկերներու միծամաանութեամբ
ժողովը օրինաւոր կը համարուի :

Յօդ . 9 .— Երբ անդամական ժողով մը
իր օրինականութիւնը չի լրացներ , մասնա-
ճիւղի վարչութիւնը պարտաւոր է երեք

չաբաթուան ընթացքին երկրորդ ժողով մը գումարել, որուն ներկայ եղող անդամներու թիւը օրինական կը համարուի:

Յօդ. 10.— Տեղական բոլոր գործերուն ընթացք կը տրուի մասնաճիւղի անդամական ժողովի որոշումով: Բացառիկ պարագաներու տակ, սակայն, եթէ անկարելի ըլլայ անդամական ժողով գումարել, վարչութիւնը կրնայ յարմարագոյն տնօրինութիւնը ընել, պատասխանատու մնալով անդամական ժողովին:

Յօդ. 11.— Ուրիշ քաղաքներէ եկող տեւէ լեգէանական ընկեր, կրնայ մասնաճիւղի ժողովներուն ներկայ գտնուիլ, որպէս հիւր, խօրհրդակցական ձայնով միայն:

Յօդ. 12.— Մասնաճիւղ մը երբ իր օրինական թիւը կորսնցնելով կը կազմալուծուի, պարտի իր հաշիւները և գոյքերը յանձնել Շրջ. Կեդրոնին:

Յօդ. 13.— Լուծուած մասնաճիւղի մը անդամները կրնան միանալ ամենամօտիկ մասնաճիւղին, իսկ այս վերջնոյն չգոյութեան պարագային՝ ուղղակի Շրջանային Կեդրոնին:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Յօդ . 14 .— Մասնաճիւղերը և Շրջ .
Կեդրոնը կ'ունենան իրենց Վարչական Մար-
մինը բաղկացած 3—5—7 անդամներէ :

Յօդ . 15 .— Վարչութիւնը կ'ունենայ իր
Ա . և Բ . ատենապետները , Ա . և Բ . ատե-
նադպիրները և մէկ գանձապահ ու միւս-
ները խորհրդական :

Յօդ . 16 .— Վարչութեան պաշտօնա-
վարութեան շրջանը մէկ տարի է . անդամ-
երը վերընտրելի են :

Յօդ . 17 .— Վարչութիւնը աշխատելու
է համանման միութիւններ կազմել տալ ,
իրեն ենթակայ շրջաններուն մէջ և իրեն
ենթարկել :

Յօդ . 18 .— Ատենապետին պաշտօնն է
Վարչութիւնը նիստի հրաւիրել , և հսկել
ժողովի կանոնաւորութեան , ուղած ժամա-
նակ քննել գանձապահի հաշիւները և գոր-
ծառնութիւնները , և օրակարգ պատրաս-
տել : Ատենադպիրին հետ ստորագրել բոլոր
պաշտօնական գրութիւններն ու նամակնե-
րը . ինչպէս նաեւ հարկ եղած պարագային
Վարչութիւնը բացառիկ նիստի հրաւիրել :
Ատենապետը Միութիւնը կը ներկայացնէ
զանազան պաշտօնական առձանց ու մար-

միններու քով. իր բացակայութեան՝ Բ. ատենապետը կը վարէ գործերը :

Յօդ. 19. — Ատենադպիրին պաշտօնն է խմբագրել և ղեկավարել թղթակցութիւնները. վարչութեան ժողովներու ատենագրութիւնները կանոնաւորաբար պահել և աւանդապահն ըլլալ Միութեան պաշտօնական գրութիւններուն. վաւերաթուղթերուն եւ կսիքին :

Յօդ. 20. — Գանձապահի պաշտօնն է ամսավճարները գանձել. ելեւմուտքի կանոնաւոր հաշիւ պահել. վարչութեան որոշումի համեմատ վճարումներ կատարել ու ծախքերու վերաբերեալ արգարացուցիչ թւաղթերը պահել :

Յօդ. 21. — Վարչութիւնը մեծամասնութիւնը կորսնցուցած պարագային լուծուած կը համարուի և ընդհ. ժողով գումարելով նորը կ'ընտրուի. իսկ մէկ կամ երկու, երեք անգամներու պակասութեան պարագային, ընդհ. ժողովէն կը խնդրէ անշտ տեղը նորեր ընտրել :

Յօդ. 22. — Ոչ ոք կրնայ Վարչութեան անդամակցիլ, եթէ ատնուազն վեց ամիսէ ի վեր գործօն անդամ չէ :

Յօդ. 23. — Վարչութիւնը կարելի ե-

դածին չափ յաճախ ժողով կը գումարէ և առնուազն ամիսը երկու անգամ։ Անհրաժեշտութեան պարագային, Վարչութիւնը նիստի կը հրաւիրուի Ատենապետի կողմէ։ Այս վերջին պարագային, ժողովը միայն Ատենապետի կողմէ ներկայացուած օրակարգի շուրջ կրնայ վիճարանիլ։

Յօդ. 24. — Վարչութեան որոշումները վաւերական են, մեծամասնութեամբ տրուած պարագային։

Յօդ. 25. — Վարչութիւնը պարտաւոր է իր յարմար տեսած զանազան պատուաւոր միջոցներու դիմելով, ծախքերը գոցող հասոյթներ ապահովել։

Յօդ. 26. — Գանձապահի քով 100 ե. դ. գումար մը միայն կը մնայ ընթացիկ ծախքերը հոգալու համար. մնացածը դրամատան մը մէջ և կամ Վարչութեան յարմար դատած տեղ մը ի պահ կը դրուի Ատենապետի և գանձապահի անուամբ. վերջին պարագային Վարչութիւնը հաւաքաբար պատասխանատու է կորուստին։

Յօդ. 27. — Ամէն մի Վարչութիւն իր գործունէութեան հաշուեցուցակը կը ներկայացնէ ընդհ. ժողովին, գործէ քաշուելէ առաջ, և ընդհ. ժողովը իր մէջէն կ'ընտրէ

երեք հոգինոց հաշուեքննիչ մարմին մը՝
հաշիւները քննելու և տեղեկագիր բերելու
համար :

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 28. — Ընդհ. ժողովը՝ կազմուած
ամբողջ ընկերներու ներկայութեամբ՝ ամե-
նալայն իրաւասութիւն ունի որոշումներ
կայացնել, հաշիւները քննել ու վաւերա-
ցրնել և Միութեան նպատակին ծառայող
թելադրութիւններ ընել, իր որոշումները
պարտաւորիչ են Միութեան բոլոր անդամ-
ներուն համար :

Յօդ. 29. — Ընդհ. ժողովին կը մաս-
նակցին բոլոր գործօն անդամները. բացա-
կաները իրաւունք ունին իրենց ձայնը տալ
ուրիշի մը՝ գրաւոր յայտարարութեամբ :

Յօդ. 30. — Ոչ ոք իրաւունք ունի
գործօն անդամներու 2/5էն աւելիի ձայնը
ներկայացնել. Ամէն մէկ գործօն անդամ
մէկ ձայն միայն ունի*):

Յօդ. 31. — Ընդհ. ժողովը, անփոփո-

*) Պատուոյ և օժանդակ անդամները
իրաւունք ունին ընդհ. ժողովին ներկայ
գտնուելու, սակայն, առանց ձայնի իրա-
ւունքի :

խելիօրէն ամէն ամսու առաջին կիրակին
կը գումարուի :

Յօդ. 32. — Վարչութիւնը իրաւունք
ունի ընդհ. ժողովը արտակարգ նիստի
հրաւիրել. ընդհ. ժողով կը հրաւիրուի նաեւ
երբ անդամներու մէկ երրորդը կը պահանջէ
զայն Վարչութենէն և կամ Ընդհ. ժողովի
գիւանէն :

Յօդ. 32, — Գործօն անդամներու կող-
մէ առաջարկուելիք ոեւէ խնդիր, ամսագրու-
թէն առնուազն ութը օր առաջ Վարչութեան
պէտք է երթայ, որ Վարչութիւնը կարողա-
նայ ներկայացնել ընդհ. ժողովին :

Յօդ. 34. — Ընդհ. ժողովը իր մէջէն
կ'ընտրէ գիւանը՝ բաղկացեալ 2 ատենապե-
տէ և 2 ատենադպիրէ (գաղտնի քուէար-
կութեամբ), որոնք կը կառավարեն ընդհ.
ժողովը, և ի հարկին յօդ. 31ի տրամադ-
րութեան համաձայն ժողովը կը գումարէ :

Յօդ. 35. — Երկու քուէախոյզներ
կ'ընտրուին ներկայ գործօն անդամներէն :

Յօդ. 36. — Ընդհ. ժողովի ատենագը-
րութիւնը կ'արձանագրուի մասնաւոր առ-
մարի մը մէջ և կը ստորագրուին ատենա-
պետին, ատենադպիրին և քուէախոյզներու
կողմէ :

Յօդ. 37. — Որոշումները կը տրուին

ներկայ անդամներու և ներկայացուած ձայներու մեծամասնութեամբ, ընտրութիւնները գաղտնի քուէարկութեամբ կը կատարուին :

Յօդ. 38. — Ընդհ. ժողովը Վարչութեան համարատուութիւնը լսելէ վերջ, պէտք եղած ցուցումները կ'ընէ և ի հարկին Վարչութեան պակաս անդամները կը լրացնէ :

Յօդ. 39. — Ընդհ. ժողովի որոշումները վաւերական են՝ եթէ անդամներու $2/3$ ը ներկայ է :

Մեծամասնութեան չգոյութեան պարագային երկրորդ ժողով մը կը հրաւիրուի, և այս անգամ ինչ ալ ըլլայ ներկաներու կամ ներկայացուած ձայներու թիւը, ժողովը օրինական կը համարուի :

ՋԱՆԱԶԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յօդ. 40. — Քաղաքական, դաւանական և կուսակցական հարցեր Միութեանս նպատակէն հեռու ըլլալով՝ ընդհ. ժողովներու և հաւաքոյթներու մէջ ատոնց մասին վիճարանիլ՝ բացարձակապէս արգիւրուած է :

Յօդ. 41. — Այն ամէն անդամ ընկերները՝ որոնք կը փափաքին Միութեանս շա-

հերը շօշափող հարցերու շուրջ մամուլի միջոցաւ արտայայտուիլ՝ պարտաւոր են իրենց յօդուածները հրատարակութենէ առաջ Վարչութեան ղրկել, որը ազատ է արտօնել հրատարակութիւնը կամ ոչ, հակառակ պարագային սոյն յօդուածին հակասող ընկերները Վարչութեան յարմար դատած պատիժին կ'ենթարկուին, և որը մինչեւ արտաքսում կրնայ յանգիլ:

Յօդ. 42. — Վարչութիւնը կրնայ՝ ոեւէ անհատ որ կը փափաքի Միութեան ծրագիր-կանոնագիրը ընդունելով անդամակցիլ՝ իբր գործօն, օժանդակ կամ պատուոյ անդամ ընդունիլ, եթէ պէտք եղած քննութեան արդիւնքը նպաստաւոր ըլլայ, իսկ հակառակ պարագային, եթէ անդամակցութիւնը մերժէ՝ պարտաւոր է ընդհ. ժողովին տանելով անոր հաւանութեան ենթարկել:

ՊԱՏԺԱԿԱՆ

Յօդ. 43. — Այն բոլոր անդամները, որոնք առանց բանաւոր պատճառի երեք ամիս անդամավճար չեն վճարեր՝ անդամակցութենէ կը դադրին:

Յօդ. 44. — Վարչութիւնը ոեւէ անդամի՝ ըլլայ գործով, ըլլայ խօսքով, ունեցած

անպատուաբեր և յոռի ընթացքին պատճառով, եթէ արտաքսուած յարմար կը դատէ, պարտաւոր է պէտք եղած փաստերով միասին խնդիրը ընդհ. ժողովի նկատառութեան և որոշումին ենթարկել:

Յօդ. 45.— Այն բոլոր լեգէոնականները, որոնք տեղս կը գտնուին և առանց բանաւոր պատճառի միութեանս չեն մասնակցած, դիմումի պարագային Վարչութեան կողմէ որոշուած գումարը վճարելէ յետոյ պիտի ընդունուին:

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 46.— Միութիւնս, պատգամաւորական ժողովի գումարումը տնհրաժեշտ կը համարէ այն պարագային՝ երբ արտաքին պայմանները կը պարտադրեն և կամ մասնաճիւղերու մեծամասնութիւնը կը պահանջէ: Այն ատեն պատգամաւորական ժողովի հաւաքման ձեւը և օրակարգը կը պատրաստուի Շրջ. կեդր. Վարչութեան կողմէ:

ՅՕՆՏ

Յօդ. 47.— Միութեանս հասոյթին առնուազն 20 առ հարիւրը կը վերապահուի հաշմանդամ լեգէոնականներուն, ու այդ

գումարը 3 ամիսը անգամ մը պիտի դրկուի
Կեդր. Վարչութեան՝ այդ նպատակին յատ-
կացուելու համար :

Յօդ. 48.— Հաշմանդամ ընկերներու
ըլլալիք նիւթական օգնութիւնը պիտի կա-
տարուի, Կեդր. Վարչութեան խողովակով
ու միջոցով :

ԼՈՒԾՈՒՄ

Յօդ. 49.— Միութեանս լուծման պա-
րագային պատրաստ գրամը և գոյքերը կը
փոխանցուին Կեդր. Վարչութեան, իսկ Խ-
նոր չգոյութեան պարագային, Հայկական
Կառավարութեան :

ՅԱԻՆԼՈՒԱԾ

Յօդ. 50.— Սոյն կանոնագիրը կրնայ
փոխուիլ, ընդհանուր անդամներու 2)3ի պա-
հանջութեամբ և ներկայութեամբ :

